

Индска цивилизация

Териториален обхват на Индската цивилизация (в зелено)

Индската цивилизация, наричана по главния си център [Харапа](#) още **Харапска цивилизация** е една от общо трите с [Древен Египет](#) и [Шумер](#) най-древни [цивилизации](#) в [историята](#) на човечеството. От общо трите най-древни цивилизации тя заема най-обширна площ - около 1500 км от север на юг, т.е. една огромна площ за времето си, включително и според съвременните териториални понятия. Развива се в долината на река Инд, откъдето носи й името си, през [23 - 19 век пр.н.е.](#) Общоприето, но недоказано е предположението, че загива следствие от природен катаклизъм, най-вероятно [земетресение](#), последвано от северно нашествие от района на [Бактрийско-маргиански археологически комплекс](#) на [ариите](#) към [Индийския субконтинент](#).

Харапска цивилизация

През третото хилядолетие пр.Хр. в долината на **Инд** възникнала така наречената **Харапска цивилизация**. Името ѝ произлиза от съвременното название на селище в **Пенджаб**, където бил разположен един от най-големите градове на тази цивилизация. **Мохенджо-Даро** е вторият известен голям град. Той се намира на десния бряг на р. Инд, на около 400 км. от устието на реката. В **Калибанган**, близо до границата с

Пакистан, в устието на почти пресъхналата **р. Сарасвати** е намерен още един град. Харапската цивилизация се простирала на около 1500 км от север на юг - огромна площ, даже според съвременните териториални понятия. Съществуват белези, които говорят, че големите градове, като Мохенджо-Даро, още тогава поддържали връзки с **Месопотамия**. Големите градове били изградени по сходни планове - крепост със зъбчати стени, а вътре били разположени обществени и жилищни постройки. Сградите били на два и повече етажа, построени от печени тухли с необикновено високо качество. Целият град бил разделен на квартали от свършено прави улици. В домовете имало бани

със система водосточни тръби, съединени с градската канализация, която минавала под улиците и била покрита със специални кирпични плочи. В Мохенджо-Даро бил открит един от най-древните басейни за къпане с размер 11 X 7 м. В северната цитадела на Харапа е открито голямо зърнохранилище с размери 45 X 60 м., в което съхранявали пшеница и ечемик. Археолозите били удивени, че не бил открит храм нито в **Мохенджо-Даро**, нито в **Харапа**. По това време, Харапската цивилизация имала вече писменост, съставена от около **270 пиктографни знаци**. Но за съжаление, до днес тази писменост не е разчетена. Около 1500 г.пр.Хр., мощно земетресение разтърсило и унищожило множество харапски градове. След това бедствие, от запад, в долината на Инд нахлули завоеватели, които разрушили окончателно тази култура.

Магадхо-Маурийската империя

В епохата, която впоследствие била наречена "**Епохата на Буда**", центърът на индийската цивилизация постепенно се придвижил на изток. Тук възникнали и достигнали разцвет четири царства: **Кошала, Магадха, Ватса и Аванти**, които затъмнили останалите както икономически, така и политически. В средата на първото хилядолетие пр.Хр., едно от тях - Магадха, станало на практика първата индийска империя. Владенията ѝ обхващали целия басейн на Ганг и почти цяла Северна Индия, с изключение на **Раджастхан, Синд и Пенджаб**. Около 326 г.пр.Хр., след покоряването на персийската империя, **Александър Македонски** преодолел **Хиндукуш** и нахлул в Индия. Войските му преминали през Инд и навлезли в Пенджаб, разбили войските на пенджабския цар и започнали настъпление във вътрешността на страната. Но нашествието било прекратено, поради опасност от метеж и Александър бил принуден да се върне обратно. След смъртта му, един от неговите военачалници - **Селевк Никатор** нахлул отново в Индия, но претърпял поражение от **Чандрагупта** - император на **Магадхо-Маурийската империя**. Около 269 г.пр.Хр, император станал **Ашока** - един от най-великите владетели на Индия. Всъщност Ашока завзел властта незаконно, убивайки всички възможни съперници и започнал управлението си като тиран. Но след няколко години се променил нравствено и духовно и започнал да провежда съвсем различна политика. Император Ашока умрял около 232 г.пр.Хр.

Най-значими градски центрове на индската цивилизация са Харапа, [Мергара](#) (в [Белуджистан](#), културен център още от времето на [неолита](#) на т.нар. [Мергарска култура](#)), [Лотхал](#) и [Мохенджо-Даро](#). Населението в годините на разцвет на цивилизацията по Инд достига 5 милиона човека, едно значимо постижение четири хилядолетия преди наши дни. За [Тойнби](#) Индската цивилизация е една от общо 21 в историята на човечеството.

Съществуват данни, че големите градове на цивилизацията по Инд, като Мохенджо-Даро, са поддържали връзки с другите два центъра на градивната човешка дейност по онова време - [Месопотамия](#), а вероятно и Египет. Големите центрове по Инд били изградени по сходни градоустройствени планове, като крепости със зъбчати стени, а в укрепението били разположени обществени и жилищни постройки. Сградите били строени на два и повече етажа от печени [кирпичени](#) тухли с високо качество.

Градовете на Индската цивилизация притежавали градоустройствен план с квартали и улици, а в домовете на жителите им имало бани с водосточни тръби, съединени с градската канализация, която минавала под улиците и била покрита със специални кирпични плочи, едно изключително постижение на благоустройството за онези времена. В Мохенджо-Даро бил открит и един от най-древните басейни за къпане в историята с размери 11X7 m. Градовете разполагали и със зърнохранилища за съхранение на [пшеница](#) и [ечемик](#).

Индската цивилизация имала своя писменост, съставена от около 270 пиктографни знаци, която все още не е разчетена. По въпроса за [етническият състав](#) на носителите на най-древната култура по Инд сред учените няма единно мнение, като има три хипотези - [дравидска](#), [семитска](#) и арийска.